

DATUM	ONDERWERP	INLEIDER
8-10-2019	En zeg dan: Mijn vader was een zwerfvende Arameeër (Deut. 26, 5)	Dr. T.H.M. Sijp
29-10-2019	Bethel, Rama, Samaria, Jeruzalem.	Prof. Dr. P.C. Beentjes
12-11-2019	De pelgrimsliederen: Psalm 120 – 134	H.J.M. Janssen ofm
26-11-2019	"Laten we optrekken naar de berg van de HEER" (Jesaja 2:3)	Mw. Dr. H.J.M. van der Woude
10-12-2019	Het feest van de Exodus	Dr. M. Dijkstra
14-1-2020	Soera 22	Dr. M. Ajouaou
28-1-2020	Ballingschap en pelgrimage	Dr. H.W.M. van Grol
11-2-2020	Het "reisverhaal" van Lucas	Dr. N.A. Riemersma
25-2-2020	Paulus, Jeruzalem en de einden der aarde	Ds. K. Touwen
17-3-2020	Pelgrimage in de oecumenische beweging	Prof. Dr. P.J.A. Nissen

HET LEERHUIS OOSTERBEEK

staat open voor hen die zich aangesproken voelen door de Bijbel en willen luisteren naar wat joden en christenen wederzijds beweegt.

De avonden worden gehouden in:
De Vredebergkerk
Van Toulon van der Koogweg 3
6862 EB Oosterbeek
Aanvang: 20.00 uur

De kosten bedragen € 55,00 per persoon.
Opgave graag vóór 1 oktober 2019 door overmaking van dit bedrag op:
IBAN NL09 RABO 0153 4883 28
t.n.v. E.J. Schoevaars o.v.v. Leerhuis.

Hoewel men in beginsel inschrijft op de hele cursus bestaat de mogelijkheid om een "losse avond" bij te wonen voor € 7,50. Overleg met de penningmeester is mogelijk wanneer de hoogte van het cursusgeld een bezwaar vormt.

Inlichtingen bij het secretariaat:
mevr. R.M.C. Enklaar - Coymans,
Van Wassenaerweg 17, 6862 ZC Oosterbeek
tel 026 3335770
roseline_enklaar@live.com

voor verdere informatie, zie:
raadvankerkenoosterbeek.tk/leerhuis

Het Comité Leerhuis Oosterbeek
R.M.C. Enklaar-Coymans, G.A. Groot Zwaaftink,
G. van den Hof, J.P. Marseille, E.J. Schoevaars,
"Geen leerhuis zonder nieuwe inzichten"

bChagiga 3a

LEERHUIS OOSTERBEEK

39 e Leergang

2019/2020

**Pelgrimage van
Gerechtigheid en Vrede**

Tijdens de laatste assemblee in 2013 heeft de Wereldraad van Kerken opgeroepen tot een wereldwijde ‘**pelgrimage van gerechtigheid en vrede**’. Die oproep werd gevoed door verschillende bijbelteksten over ‘op weg zijn’ en pelgrimeren. Dit seizoen buigen we ons met diverse sprekers over dergelijke teksten en komen aan het eind weer terug bij het thema van de wereldraad.

Het beeld van Abraham als een rondtrekkende stamleider is het beeld geworden dat door heel de bijbel en ook later in de geschiedenis van het Joodse volk is blijven bestaan. **Drs. Sip** zal laten zien hoe dit beeld in en buiten de Bijbel een voorname rol speelt. Daaropvolgend zal **Prof. Beentjes** ons de ontwikkeling van lokale heiligdommen naar het centrale heiligdom en dus de (verplichte) pelgrimage naar Jeruzalem schetsen.

Voor de pelgimstochten naar Jeruzalem vormen de Psalmen 120-134 een inspirerende bundel met reisgebeden. Deze Psalmen worden: lied van de stijgingen, bedevaartsliederen, trappsalmen of pelgrimsliederen genoemd. Op de leerhuis-avond zullen wij met **emeritus-deken Janssen** deze psalmen ons eigen maken door ze te herkauwen en naar muzikale interpretaties te luisteren.

‘Op naar Jeruzalem’: zo zou je de beweging in Jesaja kunnen samenvatten. De droom die het bijbelboek Jesaja zijn lezers voor ogen stelt, is die van een internationale vredesmars naar Jeruzalem. Over de vraag of en hoe deze teksten ons vandaag de dag nog kunnen inspireren, gaat het op deze vierde Leerhuisavond met **mw. Dr. van der Woude**.

Dr. Dijkstra gaat op de vijfde avond uit van Pesach als pelgrimsfeest in Israël en Jodendom. Hoe is het vluchtverhaal van de Hebreërs uit Egypte het pelgrimsverhaal van Israël en kerk geworden? En waarom krijgt God in dit verhaal een mobiel tentheiligdom dat de helft van de afmetingen van de

eerste tempel van Jeruzalem heeft?

De hadj, de pelgrimage naar Mekka, is slechts eenmaal in het leven geboden. Wie gaat, maakt ‘schoon schip’ en sluit een verbond met God om zich deugdelijk(er) te gedragen tegenover God en tegenover mensen. De lezing van **Dr. Ajouaou** gaat over aspecten van de islamitische bedevaart en de werking daarvan in het dagelijkse praktijk.

Met **Dr. Van Grol** komt ballingschap en pelgrimage ter sprake. De ballingschap staat centraal in de geschiedenis van het bijbelse Israël. We gaan niet zoeken naar de zin van de ballingschap – die is er niet! Wel willen we weten hoe de Schrift schrijft over de tocht naar Babel en over het bestaan van de ballingen. We zijn geïnteresseerd in de tocht terug, als die er is, en in de achterblijvers.

Het Evangelie volgens Lucas is evenals zijn 2e boek, Handelingen als reisverhaal te typeren. Jezus’ reis van Jordaan tot Jeruzalem. In Handelingen een beweging die in Jeruzalem begint en die met Paulus in Rome eindigt. De vraag die **Dr. Riemersma** centraal stelt is: Wat is de functie van al deze bewegingen in het Lucaans dubbelwerk?

Met **Ds. Touwen** volgen we Paulus. Zijn stelling: ‘Tot aan de uiteinden der aarde’ duidt geen plaats aan maar een tijd. Handelingen vertelt niet hoe het evangelie in Rome is verzeild geraakt en schetst dus ook geen beweging van Jeruzalem naar Rome. Zowel in Paulus’ brieven als in Handelingen blijft Jeruzalem het centrum.

Ter afronding komen we weer terug bij de oproep van de Wereldraad van Kerken. Kunnen de teksten van betekenis zijn voor een eigentijdse pelgrimage van gerechtigheid en vrede?

Is “pelgrimage” een passend beeld voor de gezamenlijke gang van de christelijke geloofsgemeenschappen door de wereld? Aan **Prof. Nissen** het woord op de laatste avond.

Aan het programma werken mee:

Dr. M. Ajouaou

Hoofd islamitische geestelijke verzorging bij het Ministerie van Veiligheid en Justitie en docent islam aan de Vrije Universiteit.

Prof. Dr. P.C. Beentjes

Emeritus hoogleraar Oude Testament Universiteit Tilburg.

Dr. M. Dijkstra

Universitair docent Religiewetenschap en Theologie Universiteit Utrecht

Dr. H.W.M. van Grol

Oud-docent Tilburg School of Catholic Theology

H.J.M. Janssen, ofm

Emeritus-deken van Arnhem, begeleider JONAS-Leerhuis Arnhem, hoofdredacteur van Tijdschrift voor verkondiging

Prof. Dr. P.J.A. Nissen

Hoogleraar Oecumenica Radboud Universiteit Nijmegen en remonstrants predikant Oosterbeek

Dr. N.A. Riemersma

Predikant van de Protestantse Wijkgemeente Den Haag Zuidwest en gepromoveerd op een studie van Lucas.

Drs. T.H.M. Sip, pr

Pastoor van de R.K. Parochie te Budel. Studie van het oude testament

Ds.K. Touwen

Dominee in Deil en Enspijk, eindredacteur van Tijdschrift voor Verkondiging.

Mw. Dr. H.J.M. van der Woude

Redactiesecretaris Speling en predikant Remonstranten Oosterbeek